

داعش نابود نمی‌شود، تغییر استراتژی می‌دهد

روند تحولات در مناطق مورد مناقشه میان بازیگران منطقه‌ای و داعش از سال 2013 تقریباً به طور کامل به سود نیروهای داعش در جریان بوده و در این بازه زمانی این گروه توانست در نبردهای مختلف، مناطق وسیعی از کشورهای عراق، سوریه، مصر و لیبی را از کنترل حکومت‌های مرکزی خارج و خلافت خود را بر آنها مستولی کند.

به گزارش آران نیوز: می‌توان ادعا کرد در این مدت داعش تقریباً در بیشتر نبردهای زمینی خود به پیروزی رسید، البته باید اذعان کرد در شمال آفریقا عملاً با مقاومت گسترده‌ای از جانب حکومت‌های مرکزی مواجه نشد و عمده نبردهای داعش به مناطق شرقی و شمالی عراق و مناطق شرقی سوریه معطوف بوده است.

اما وقایعی چون به رسمیت شناخته شدن الحشد الشعبی توسط پارلمان عراق و آغاز فعالیت مستقل از ارتش ملی عراق، شکست نیروهای معارض دولت سوریه بخصوص جبهه النصره و احرار الشام در حلب و آزادسازی این شهر و عواملی از این دست، سبب تمرکز نیروهای ائتلاف ایران، روسیه، سوریه و حزب‌الله لبنان بر نبرد مستقیم با داعش شد و این رخداد در کنار نبرد مستقیم نیروهای ائتلاف به رهبری ایالات متحده و ارتش عراق با دولت اسلامی عراق و شام، تضعیف داعش در مناطق تحت استیلای این گروه را در پی داشت. ایجاد تکثر در تاکتیک‌های نظامی را می‌توان به عنوان مهم‌ترین شاخص پیامد تغییرات فوق ذکر کرد که به عنوان مثال می‌توان به عملیات‌های کاملاً موازی الحشد الشعبی و ائتلاف به رهبری ایالات متحده در آزادسازی موصل اشاره کرد.

در این مدت داعش کنترل شهرهای مهمی چون حویجه، تلعفر، قائم و در نهایت نماد این گروه در عراق یعنی موصل و شهرهای المیادین، رقه و دیرالزور در سوریه را از دست داده که از شکست داعش در هر کدام از این شهرها می‌توان به طور جداگانه به مثابه شکستی بسیار سهمگین و شکننده یاد کرد. هم‌اکنون از امپراتوری خودخوانده دولت اسلامی عراق و شام که حدوداً بر نیمی از خاک کشورهای عراق و سوریه تسلط داشت، عملاً چیزی جز شهر بوکمال در سوریه و منطقه‌ای بیابانی در حدفاصل جنوب غرب شهر البعاج استان نینوا و شمال غرب شهر قائم استان الانبار باقی نمانده است و با وجود اهداف مشترک میان نیروهای حاضر در نبرد با داعش، نمی‌توان تغییر شگرفی را در روند نزولی این گروه پیش‌بینی کرد.

آنچه به زودی رخ خواهد داد، آزادسازی کامل مناطق تحت کنترل داعش در سوریه و عراق است، از این رو باید توجه داشت این عمل به هیچ عنوان به معنای شکست کامل داعش نخواهد بود.

با توجه به استراتژی تعریف شده از سوی داعش، عدم وقوع تصرفات جدید به معنای عدم توفیق در جذب نیروی انسانی و منابع مالی جدید خواهد بود که ابعاد تبلیغاتی این ماجرا را نیز نباید به فراموشی سپرد، اما باید توجه داشت این رخداد فقط به مثابه شکست استراتژی اخیر داعش خواهد بود و با این اوصاف این گروه به تاکتیک‌های گذشته خود که در سال‌های منتهی به سال 2010 مورد استفاده قرار می‌گرفت بازخواهد گشت؛ یعنی ایجاد گروه‌های جهادی تکفیری در سطح روستاها و ائتلاف با گروه‌هایی که حتی از لحاظ ایدئولوژی با آنها دچار تضاد است مانند احرارالشام، انصارالاسلام و

با تحلیل رفتار داعش در سال‌های اخیر می‌توان پیش‌بینی کرد این گروه در اقدام بعدی خود دو هدف بزرگ را برای خود ترسیم خواهد کرد:

الف: برنامه‌ریزی جهت انجام عملیات‌های تروریستی گسترده در کشورهای اروپایی و ایالات متحده در جهت ایجاد جنگ روانی.
ب: انتقال نیروهای پراکنده در مناطق مختلف شامات به منطقه بادیه الشام و استیلا بر این منطقه بیابانی که به علت وجود صخره‌ها، دره‌ها و غارهای بسیار زیاد و صعب‌العبور، موقعیتی مانند کوه‌های واقع در منطقه هزارستان افغانستان را برای گروه‌های جهادی تداعی خواهد کرد.

در صورت وقوع تحلیل فوق، با وجود تضعیف و شکست‌های پیاپی داعش، نه تنها آتش جنگ در عراق و سوریه فروکش نخواهد کرد، بلکه استراتژی آینده داعش به پیچیده‌تر شدن اوضاع منطقه نیز ختم خواهد شد.

دکتر مانی محرابی

عضو هیات علمی اندیشکده روابط بین‌الملل ایران